

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

Palatul Parlamentului

Calea 13 Septembrie nr.2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725, București, România

Telefon: (+40-21) 313.25.31; Fax: (+40-21) 312.54.80

Internet: <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

Dosar nr.1213A/2018

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDICTIONALĂ
NR. 0632 / 19 DEC 2018

1270/2018

Domnului

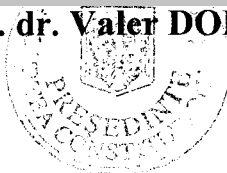
CĂLIN CONSTANTIN ANTON POPESCU-TĂRICEANU
PREȘEDINTELE SENATULUI

Vă comunicăm, alăturat, în copie, Decizia Curții Constituționale nr.646 din 16 octombrie 2018, definitivă și general obligatorie, prin care Curtea Constituțională a admis obiecția de neconstituționalitate formulată de Președintele României și a constatat că dispozițiile Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi sunt neconstituționale.

Vă asigurăm de deplina noastră considerație.

PREȘEDINTE,

Prof. univ. dr. Valer DORNEANU

ROMÂNIA
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Dosarul nr.1213A/2018

DECIZIA nr.646
din 16 octombrie 2018

referitoare la obiecția de neconstituționalitate a
Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.94/1992 privind organizarea și
funcționarea Curții de Conturi

Valer Dorneanu	- președinte
Marian Enache	- judecător
Petre Lăzăroiu	- judecător
Daniel-Marius Morar	- judecător
Mona-Maria Pivniceru	- judecător
Simona-Maya Teodoroiu	- judecător
Varga Attila	- judecător
Ingrid Alina Tudora	- magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea obiecției de neconstituționalitate a prevederilor Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, obiecție formulată de Președintele României în temeiul art.146 lit.a) teza întâi din Constituție și al art.15 alin.(1) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale. Aceasta a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr.7197 din 30 iulie 2018 și constituie obiectul Dosarului nr.1213A/2018.

2. Termenul pentru dezbateri a fost stabilit pentru data de 25 septembrie 2018, când, în temeiul art.14 din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, Curtea a amânat începerea acestora pentru 9 octombrie 2018, dată la care, în temeiul aceluiași dispoziții legale, Curtea a amânat

din nou începerea dezbaterilor pentru data de 16 octombrie 2018, dată la care a pronunțat prezenta decizie.

3. **În motivarea obiecției de neconstituționalitate**, autorul sesizării invocă atât critici de neconstituționalitate extrinsecă, formulate din perspectiva modalității de adoptare a legii care face obiectul controlului de constituționalitate, cât și, punctual, critici de neconstituționalitate intrinsecă.

4. Astfel, cu privire la criticile de neconstituționalitate extrinsecă, Președintele României susține că Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a fost adoptată de Camera Deputaților, în calitate de primă Cameră sesizată, în ședința din 25 aprilie 2018, cu încălcarea dispozițiilor art.75 alin.(2) din Constituție, cu depășirea termenului constituțional de 45, respectiv de 60 de zile, stabilit pentru prima Cameră sesizată.

5. În acest context, învederează faptul că propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a fost inițiată de un număr de 30 de deputați și senatori și a fost depusă la Senat, în calitate de primă Cameră sesizată. În temeiul dispozițiilor art.79 din Constituție și al prevederilor Legii nr.73/1993 privind înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ, Senatul a transmis Consiliului Legislativ propunerea legislativă menționată. Acesta a transmis Avizul nr.887 din 18 octombrie 2017 și a precizat că prima Cameră sesizată pentru dezbateră și adoptarea acestei inițiative legislative este Camera Deputaților și nu Senatul, astfel încât, în conformitate cu prevederile art.75 alin.(1) coroborate cu cele ale art.73 alin.(3) lit.1) din Constituție, Senatul a transmis propunerea legislativă Camerei Deputaților împreună cu avizul Consiliului Legislativ.

6. În conformitate cu dispozițiile art.111 alin.(1) din Constituție, Biroul permanent al Camerei Deputaților, în ședința din 13 noiembrie 2017, a transmis propunerea legislativă Guvernului, în vederea formulării unui punct de vedere, stabilind și termenul până la care acesta să fie transmis, respectiv data de 7 decembrie 2017. În conformitate cu prevederile art.92 alin.(5) din Regulamentul Camerei Deputaților, propunerea legislativă a fost prezentată în ședința Biroului permanent al

Camerei Deputaților din data de 11 decembrie 2017 și transmisă comisiilor competente în vederea elaborării avizelor și a raportului.

7. Autorul sesizării menționează că, potrivit art.75 alin.(2) din Constituție, „*Prima Cameră sesizată se pronunță în termen de 45 de zile. Pentru coduri și alte legi de complexitate deosebită, termenul este de 60 de zile. În cazul depășirii acestor termene se consideră că proiectele de legi sau propunerile legislative au fost adoptate*”. Termenul de 45 de zile, respectiv de 60 de zile, prevăzut la art.75 alin.(2) din Legea fundamentală, este un termen care privește raporturile constituționale dintre autoritățile publice, respectiv raporturile dintre cele două Camere ale Parlamentului, pe de o parte, și dintre acestea și Guvern, pe de altă parte, iar, la împlinirea acestuia, dreptul și, totodată, obligația primei Camere competente să dezbată o inițiativă legislativă încetează, legea considerându-se adoptată în forma depusă de inițiator.

8. Autorul sesizării invocă jurisprudența instanței de contencios constituțional prin care s-a statuat că termenele care privesc desfășurarea raporturilor constituționale dintre autoritățile publice, în măsura în care nu se prevede altfel, în mod expres, nu se calculează pe zile libere. De asemenea, s-a reținut că prevederile art.101 din Codul de procedură civilă, potrivit cărora „*termenele se înțeleg pe zile libere, neintrând în socoteală nici ziua când a început, nici ziua când s-a sfârșit termenul*”, nu sunt aplicabile în dreptul public, supus regulii în virtutea căreia termenele, în acest domeniu, se calculează pe zile calendaristice, în sensul că se includ în termen și ziua în care el începe să curgă și ziua când se împlinește (a se vedea, în acest sens, Decizia nr.233 din 20 decembrie 1999 și Decizia nr.89 din 26 ianuarie 2010). Întrucât art.75 alin.(2) din Constituție nu prevede un anumit mod de calcul al acestor termene pe care prima Cameră competentă le are la dispoziție pentru a se pronunța asupra unei inițiative legislative, autorul sesizării consideră că acestea se calculează pe zile calendaristice, fiind termene ce privesc desfășurarea raporturilor constituționale dintre autoritățile publice, deci de drept public. Autorul sesizării consideră că orice altă interpretare este de natură să conducă la moduri de calcul diferite ale altor termene constituționale ce privesc raporturile constituționale dintre autoritățile publice (termenul de promulgare, termenul de sesizare a Curții

Constituționale, termenul în care se poate organiza referendumul de revizuire a Constituției etc.), ceea ce generează impredictibilitate și lipsă de transparență cu privire la împlinirea acestor termene, în general, și a celor prevăzute la art.75 alin.(2), în special. În plus, apreciază că orice altă interpretare ar însemna o adăugare la textul constituțional.

9. Autorul sesizării subliniază, de asemenea, că impredictibilitatea și lipsa de transparență cu privire la împlinirea termenelor prevăzute la art.75 alin.(2) din Constituție sunt întărite și de faptul că, potrivit regulamentelor celor două Camere ale Parlamentului, termenele constituționale de adoptare tacită se socotesc în mod diferit la Camera Deputaților față de Senat, aspect ce este de natură să contravină dispozițiilor constituționale ale art.1 alin.(5), care consacră supremația Constituției. Astfel, potrivit art.113 alin.(1¹) din Regulamentul Camerei Deputaților, *„În cazul propunerilor legislative care sunt depuse la Camera Deputaților, ca primă Cameră sesizată, termenele aferente procesului legislativ curg de la data înregistrării la Biroul permanent însoțite de avizele solicitate și se socotesc luând în calcul 4 zile pe săptămână, cu excepția sărbătorilor legale.”*, în timp ce potrivit art.119 din Regulamentul Senatului, *„Pentru termenele procedurale ale procesului legislativ se iau în calcul numai zilele în care Senatul lucrează în plen sau în comisii permanente”*. Așadar, regulamentele celor două Camere cuprind dispoziții diferite cu privire la modul de calcul al aceluiași termene constituționale prevăzute la art.75 alin.(2). Desigur, în cadrul autonomiei de care beneficiază, Camerele sunt libere să își stabilească programul de lucru așa cum consideră, dimensionându-l în funcție de multiple variabile, programul de lucru în plen și în comisii nefiind cunoscut la începutul unei sesiuni, uneori acesta putând să suporte modificări chiar în cursul unei săptămâni de lucru. Însă extinderea aplicării unor dispoziții regulamentare diferite și în ceea ce privește modul de calcul al termenelor prevăzute la art.75 alin.(2) din Constituție pune în pericol securitatea raporturilor juridice în materie de legiferare. În consecință, învederează că, fiind termene de drept public ce vizează desfășurarea raporturilor constituționale dintre cele două Camere ale Parlamentului, termenele prevăzute la art.75 alin.(2) din Constituție se calculează calendaristic, această interpretare unitară fiind singura de natură să confere efectivitate normelor

constituționale menționate, asigurând, pe de o parte, respectarea principiului transparenței activității parlamentare, iar, pe de altă parte, predictibilitate în aplicarea normelor constituționale și în derularea procesului de legiferare.

10. Autorul sesizării arată, totodată, că momentul de la care încep să curgă termenele prevăzute la art.75 alin.(2) din Constituție este reglementat asemănător în regulamentele celor două Camere ale Parlamentului. Astfel, potrivit art.113 alin.(1¹) din Regulamentul Camerei Deputaților și art.118 din Regulamentul Senatului, în cazul propunerilor legislative care sunt depuse la Camera Deputaților, respectiv la Senat, termenele aferente procesului legislativ curg de la data înregistrării acestora la Biroul permanent însoțite de avizele solicitate. Așa fiind, Biroul permanent este cel abilitat să stabilească termenele atât pentru organismele avizatoare, cât și pentru comisiile permanente sesizate în fond, iar după împlinirea acestor termene, Biroul permanent nu este obligat să aștepte primirea avizelor sau punctelor de vedere, fiind de principiu statuat prin jurisprudența Curții Constituționale că Parlamentul nu poate fi ținut în realizarea activității de legiferare de faptul că una sau alta dintre autoritățile sau instituțiile publice cu competențe de avizare nu trimite sau transmite cu întârziere un punct de vedere solicitat de una sau alta dintre Camere. Din această perspectivă, transmiterea de către Guvern cu întârziere a punctului său de vedere nu poate ține în loc o Cameră în dezbaterăa unei inițiative legislative, întrucât, în conformitate cu dispozițiile art.111 alin.(1) din Constituție, obligația constituțională este în sensul solicitării informării de către Guvern și nu al existenței punctului de vedere al Guvernului.

11. Autorul sesizării susține că din informațiile publice înscrise pe fișa ce corespunde parcursului legislativ la Camera Deputaților a Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi rezultă că, în cadrul ședinței din 13 noiembrie 2017, Biroul permanent al Camerei Deputaților, constatând că propunerea legislativă are deja avizul Consiliului Legislativ, o înregistrează și solicită punctul de vedere al Guvernului, fixând termenul 7 decembrie 2017. În cadrul ședinței din 11 decembrie 2017, propunerea legislativă a fost prezentată în Biroul permanent al Camerei Deputaților care, în absența punctului de vedere al Guvernului, dar în conformitate cu dispozițiilor art.92 alin.(5)

din Regulament, a sesizat comisiile permanente în vederea elaborării avizelor și, respectiv, a raportului. Așadar, în conformitate cu prevederile art.92 alin.(1)-(5) și ale art.113 alin.(1¹) din Regulament, 11 decembrie 2017 semnifică data de la care începe să curgă termenul de 45 de zile prevăzut de art.75 alin.(2) din Constituție pentru legea dedusă controlului de constituționalitate. Această concluzie este întărită și de faptul că, din aceleași informații publice cuprinse în fișa inițiativei legislative deduse controlului de constituționalitate, ulterior ședinței din 11 decembrie 2017, nu a mai existat o altă ședință a Biroului permanent în cadrul căreia această propunere legislativă să fie prezentată în sensul art.113 alin. (1¹) din Regulament.

12. Prin urmare, în ceea ce privește Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, termenul de 45 de zile prevăzut de art.75 alin.(2) din Constituție a început să curgă la data de 11 decembrie 2017. În opinia autorului sesizării, calculând acest termen în acord cu jurisprudența constituțională, respectiv pe zile calendaristice, dar și cu excluderea perioadei vacanței parlamentare, acest termen s-a împlinit la data de 24 februarie 2018. Prin urmare, la data de 26 martie 2018 nu mai putea fi modificat termenul de adoptare prin prelungirea lui la 60 de zile, întrucât acesta expirase. De altfel, la această dată se împlinise chiar și termenul constituțional maxim de 60 de zile în care Camera Deputaților ar fi putut să se pronunțe asupra propunerii legislative, în calitate de primă Cameră sesizată. Astfel, indiferent de termenul constituțional considerat a fi aplicabil, de 45, respectiv, de 60 de zile, sancțiunea prevăzută la art.75 alin.(2) teza a doua din Constituție intervenise, fie la data de 24 februarie 2018, fie la cea de 11 martie 2018, iar legea criticată trebuia transmisă Camerei decizionale în forma inițiatorului, ca adoptată tacit.

13. Autorul sesizării consideră că prin continuarea procedurii parlamentare după împlinirea termenului de adoptare tacită și prin adoptarea legii de către Camera Deputaților, în calitate de primă Cameră sesizată, în data de 25 aprilie 2018, într-o altă formă decât cea a inițiatorului și amendată substanțial, legea criticată a fost adoptată cu încălcarea dispozițiilor art.75 alin.(2) coroborate cu cele ale art.61 alin.(2) din Constituție. Autorul sesizării arată că, în conformitate cu dispozițiile constituționale menționate, obligația Camerei Deputaților după împlinirea termenului

constituțional era să considere legea adoptată tacit și să o transmită Senatului pentru continuarea procedurii legislative. După împlinirea acestui termen, nici Camera Deputaților, în ansamblul său, și nici o altă structură de lucru sau de conducere nu ar mai fi putut formula amendamente și nu ar mai fi putut înscrie legea pe ordinea de zi. Procedând în acest mod, apreciază că dezbaterea și adoptarea de către Camera Deputaților a legii criticate în ședința din 25 aprilie 2018 s-a realizat și cu încălcarea prevederilor art.147 alin.(4) din Legea fundamentală, în ceea ce privește modul de calcul al termenelor referitoare la desfășurarea raporturilor constituționale între autoritățile publice, stabilit prin jurisprudența Curții Constituționale.

14. Autorul sesizării susține, de asemenea, că Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a fost adoptată de Camera Deputaților cu încălcarea principiului bicameralismului și dintr-o altă perspectivă, respectiv prin adoptarea legii de către Camera decizională într-o formă substanțial diferită față de forma Camerei de reflecție, cu ignorarea criteriilor esențiale statuate prin jurisprudența constituțională. Chiar dacă aplicarea acestui principiu nu poate deturna rolul de Cameră de reflecție a primei Camere sesizate, legiuitorul trebuie să țină cont de limitele impuse de principiul bicameralismului. În acest sens, prin Decizia nr.624 din 26 octombrie 2016, Curtea a arătat că în Camera decizională se pot aduce modificări și completări propunerii legislative, însă Camera decizională „nu poate modifica substanțial obiectul de reglementare și configurația inițiativei legislative, cu consecința deturnării de la finalitatea urmărită de inițiator”. Mai mult, prin Decizia nr.62 din 13 februarie 2018, Curtea a statuat că, în analiza respectării acestui principiu, „trebuie avut în vedere: (a) scopul inițial al legii, în sensul de voință politică a autorilor propunerii legislative sau de filosofie, de concepție originară a actului normativ; (b) dacă există deosebiri majore, substanțiale, de conținut juridic între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului; (c) dacă există o configurație semnificativ diferită între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului”.

15. În cazul de față, prin raportare la criteriul existenței unor deosebiri majore de conținut juridic, autorul sesizării subliniază că, potrivit expunerii de motive și formeii inițiatorului, propunerea legislativă urmărește corelarea unor prevederi din

Legea nr.94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi cu standardele internaționale de audit, respectiv clarificarea unor dispoziții pentru a înlătura incertitudinea juridică. Arată că în cadrul procedurii legislative derulate la nivelul Camerei Deputaților, au fost admise 64 de amendamente, modificându-se o serie de dispoziții esențiale din Legea nr.94/1992, și anume: eliminarea listei de reglementări proprii ale Curții de Conturi, modificarea definiției unor obiective verificate în cadrul controlului de conformitate, modificarea dispozițiilor referitoare la conducerea direcțiilor din cadrul departamentelor Curții de Conturi, la modul de numire a conducerii și la durata acestor numiri, modalitatea de încadrare a auditorilor publici externi, eliminarea atribuției Autorității de Audit de a verifica legalitatea și regularitatea părții de cofinanțare națională în cadrul cheltuielilor totale declarate Uniunii Europene, eliminarea unor atribuții ale Președintelui Autorității de Audit, introducerea de noi prerogative pentru Președintele Curții de Conturi, cum este cea de a propune structura organizatorică a Secretariatului general și atribuțiile compartimentelor din cadrul acestuia, eliminarea dispozițiilor referitoare la aplicarea de sancțiuni, în baza legii, în cazul constatării încălcării unor dispoziții legale cu ocazia întocmirii situațiilor financiare care formează obiectul auditului financiar, abrogarea atribuției de certificare a acurateței și a veridicității datelor în conturile de execuție verificate, introducerea de noi dispoziții privind exercitarea funcției de control de către Curtea de Conturi, reglementarea unor aspecte suplimentare privind constatarea unor abateri de la regularitate, care au determinat producerea de prejudicii, inclusiv eliminarea mențiunii obligației autorității auditate de a recupera prejudiciul constatat, abrogarea art.34 care prevedea faptul că certificarea contului verificat nu constituie temei pentru exonerarea de răspundere juridică, modificarea momentului suspendării membrilor Curții de Conturi, de la trimiterea în judecată, la o condamnare în primă instanță, etc.

16. Prin comparație, Senatul, în calitate de Cameră decizională, a adoptat un număr de 77 de amendamente, de natură să transforme în mod radical, prin aportul lor cantitativ și calitativ, filosofia ce a stat la baza inițierii demersului legislativ și a exclus astfel prima Cameră sesizată de la procesul de legiferare. Modificările adoptate pentru prima dată în Senat, fără a fi discutate și în prima Cameră sesizată, sunt cele

ce vizează introducerea la articolul 1, după alineatul (2) a unui nou alineat (2¹); modificarea realizată cu privire la art.2 din lege este mult mai amplă în forma adoptată de Camera decizională, fiind incluse, pentru prima dată, în cuprinsul art.2 lit.aa) – gg) definiții ale următorilor termeni: aa) „concluzie generală”; bb) „riscul de audit”; cc) „probe de audit”; dd) „semnificație”; ee) „criterii de audit”; ff) „asigurarea rezonabilă”; gg) „asigurarea limitată”. Modificările art.5 au ca obiect 3 alineate în forma adoptată de Camera Deputaților, în timp ce Senatul modifică și alineatul 2 al acestui articol. Totodată, Senatul introduce, pentru prima dată, la art.5, după alin.(6), un nou alineat, (6¹), prin care se instituie obligația unităților de parchet din cadrul Ministerului Public de a comunica Curții de Conturi stadiul de soluționare al cauzelor penale care vizează entitățile audiate și actele procedurale prin care a fost finalizată urmărirea penală în cauză. De asemenea, Senatul modifică, pentru prima dată art.6, în calitate de Cameră decizională, și introduce două noi alineate după alin.(1) al art.8, și anume alin.(1¹) și (1²), referitoare la decanate. Articolul 9 este modificat și completat doar de către Senat, respectiv alin.(1), alin.(1¹) și alin.(3); pentru prima dată Senatul modifică art.10 alin.(1), alin.(2), alin.(3) și inserează noi modificări prin alin.(2¹); introduce un nou alineat.(7) la articolul 10; modifică art.11 alin.(1) și (2) și abrogă alin.(3) al aceluiași articol; modificarea art.14 alin.(2) este total diferită de cea realizată de Camera Deputaților; atribuțiile președintelui Autorității de Audit, prevăzute de art.15 alin.(3), sunt total diferite față de cele adoptate de prima Cameră sesizată; art.20 se modifică de Senat față de forma adoptată de Camera Deputaților; art.21 este modificat și completat de către Senat într-o formă total diferită de cea a Camerei Deputaților; art.26 este completat de către Camera Deputaților cu 2 noi alineate, în timp ce Senatul îl completează cu 3 noi alineate; art.29, art.32, art.33, art.35, art.58 și art.60 sunt modificate într-un cu totul alt fel de către Senat față de modificările realizate de prima Cameră sesizată; art.38 alin.(2), art.49 alin.(4) și 50 sunt modificate pentru prima dată de către Senat; art.40 este abrogat doar de către Camera decizională, iar alin.(4¹) este inserat pentru prima dată de către Camera decizională în cuprinsul art.49.

17. Așa fiind, autorul sesizării consideră că, din analiza și compararea celor două texte (cel adoptat de Camera Deputaților și cel adoptat de Senat), legea criticată, în forma adoptată de Senat, se îndepărtează în mod substanțial atât de textul adoptat în Camera Deputaților, cât și de obiectivele urmărite de inițiativa legislativă. Subliniază, de asemenea, că, așa cum a reținut Curtea Constituțională în Decizia nr.62 din 7 februarie 2017, „pornind de la premisa că legea este, cu aportul specific al fiecărei Camere, opera întregului Parlament, Curtea reține că autoritatea legiuitoare trebuie să respecte principiile constituționale în virtutea cărora o lege nu poate fi adoptată de către o singură Cameră”. Pe baza acestor considerente, modificările aduse în prima Cameră sesizată, dar și la nivelul Camerei decizionale, reprezintă deosebiri majore de conținut, contrare principiului bicameralismului, reglementat de art.61 alin.(2) din Legea fundamentală, astfel cum acesta a fost dezvoltat în jurisprudența Curții Constituționale.

18. Prin raportare la cel de-al doilea criteriu, cel al existenței unei configurații semnificativ diferite între formele adoptate de cele două Camere, autorul sesizării remarcă faptul că forma adoptată de Camera Deputaților cuprinde un număr de 3 articole, primul având un număr de 59 de puncte de modificare a Legii nr.94/1992, în timp ce forma adoptată de Senat cuprinde un număr de 4 articole, primul conținând un număr de 91 de puncte de modificare sau completare a Legii nr. 94/1992. Din această perspectivă, inclusiv prin raportare la cel de-al doilea criteriul, respectiv cel al unei configurații semnificativ diferite, autorul sesizării apreciază că modul de adoptare a Legii de modificare și completare a Legii nr. 94/1992 contravine dispozițiilor art.61 alin.(2) din Constituție.

19. **Motivând criticile de neconstituționalitate intrinsecă**, autorul sesizării consideră că mai multe prevederi din legea supusă controlului de constituționalitate contravin Legii fundamentale, pentru argumentele ce vor fi expuse, succint, în cele ce urmează.

20. Astfel, se arată că art.I pct.2 din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.94/1992, completează funcția de control a Curții de Conturi cu activități de îndrumare și consiliere metodologică menite să asigure respectarea legii și a procedurilor privind formarea, administrarea și utilizarea fondurilor publice. În

aceiași sens, este și art.I pct.35 din aceeași lege, potrivit căruia Curtea de Conturi desfășoară activități de îndrumare și consiliere metodologică asupra modului de formare, administrare și utilizare a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public în conformitate cu principiile legalității, clarității, coerenței, stabilității și predictibilității. Autorul excepției apreciază că prevederile nou introduse reinstituie un control preventiv al Curții de Conturi, abrogat prin Legea nr.99/1999 privind unele măsuri pentru accelerarea reformei economice, întrucât, ulterior abrogării, această formă de control financiar preventiv a trecut la Ministerul Finanțelor Publice, prin efectul dispozițiilor Ordonanței Guvernului nr.119/1999 privind controlul intern/managerial și controlul financiar preventiv. Mai mult, în privința noii atribuții a Curții de Conturi nu se menționează dacă aceasta se exercită din oficiu sau la cerere, iar o astfel de reglementare incompletă conduce la dificultatea de a i se delimita atribuțiile de cele ale Ministerului Finanțelor Publice care, potrivit art.8 alin.(1) din Ordonanța Guvernului nr.119/1999, este autoritatea de coordonare și reglementare a controlului financiar preventiv pentru toate entitățile publice. Susține, totodată, că posibilitatea realizării unei astfel de activități de îndrumare și consiliere metodologică vine în contradicție și cu prevederile art.128 alin.(3) din Legea administrației publice locale nr.215/2001, această împrejurare fiind de natură a conduce la încălcarea dispozițiilor art.1 alin.(5) și art.120 din Constituție privind autonomia autorităților publice locale.

21. Autorul sesizării consideră că art.I pct.4 ce modifică art.2 din Legea nr. 94/1992 încalcă art.1 alin.(5) și art.140 alin.(1) din Constituție, deoarece sintagma „*sub toate aspectele semnificative*”, cuprinsă la art.2 lit.c) și q), precum și sintagma „*deficiență semnificativă*” din art.2 lit.dd), atenuează funcția de control a Curții de Conturi și instituie o apreciere subiectivă a organului de control, ceea ce este de natură să creeze dificultăți de aplicare a legii, lipsind textul legat de claritate, precizie și previzibilitate.

22. Apreciază că art.I pct.9 din legea care face obiectul sesizării introduce un nou alineat (6¹), la art.5 din Legea nr.94/1992 și instituie, în sarcina Ministerului Public, obligația de a transmite o serie de informații Curții de Conturi, aflată în exercitarea atribuțiilor sale, ceea ce reprezintă o încălcare a principiului consacrat în

art.285 alin.(2) din Codul de procedură penală, potrivit căruia urmărirea penală nu este publică. În opinia autorului sesizării, o atare obligație aduce atingere atât principiului separației puterilor în stat, prevăzut de art.1 alin.(4) din Constituție, cât și rolului Ministerului Public, prevăzut de art.131 din Constituție. Apreciază, de asemenea, că sintagma „stadiul de soluționare al cauzelor penale care vizează entitățile auditate” din cuprinsul reglementării criticate este una neclară, lipsită de precizie și previzibilitate, de natură să genereze dificultăți în practică în stabilirea întinderii obligației Ministerului Public de a furniza respectivele informații.

23. Autorul sesizării arată că, prin art.I pct.11 din legea supusă controlului de constituționalitate, sunt introduse noi dispoziții referitoare la mandatele consilierilor de conturi, care sunt considerate a fi lipsite de claritate și previzibilitate, fiind contrare, de altfel, și jurisprudenței Curții Constituționale prin care s-a statuat că Legea fundamentală nu consacră noțiunea de mandat „*parțial*”. Apreciază că din formularea textului criticat nu este clar statutul decanilor celor șase decanate, și anume dacă aceștia au sau nu calitatea de consilieri de conturi și dacă sunt aleși de fiecare dintre cei trei membri ai decanatului, chiar din rândul lor. În ipoteza în care decanii sunt consilieri de conturi, prin înființarea unei ierarhii în interiorul decanatelor, între consilierii de conturi și decan s-ar stabili raporturi de subordonare, ceea ce contravine dispozițiilor constituționale ale art.140 alin.(4). În plus, absența menționării alocării personalului de specialitate care să sprijine membrii decanatelor, este de natură să blocheze activitatea consilierilor de conturi.

24. Autorul sesizării susține că art.I pct.12, 13 și 15 din legea criticată, referitoare la structura organizatorică a Curții de Conturi, la modul de organizare și atribuțiile decanatelor, precum și ale celorlalte structuri ale Curții de Conturi, sunt contrare dispozițiilor constituționale ale art.1 alin.(5), art.73 alin. (3) lit. l), art.117 alin.(3) și celor ale art.147 alin.(4), întrucât, având în vedere statutul Curții de Conturi de autoritate administrativă autonomă, modul de organizare și atribuțiile decanatelor nu pot fi stabilite prin regulamente interne. Mai mult, faptul că decanatele nu se regăsesc menționate în structura organizatorică a Curții de Conturi generează o neclaritate chiar cu privire la natura lor juridică și rolul lor organizațional în cadrul Curții de Conturi. Totodată, instituirea posibilității delegării unei părți dintre

atribuțiile executive ale președintelui, prin ordin, vicepreședinților, fără o circumstanțiere obiectivă a motivelor și a condițiilor în care poate opera această delegare, conduce la încălcarea art.1 alin.(5) din Constituție, norma fiind lipsită de predictibilitate și claritate.

25. Autorul sesizării arată, de asemenea, că prin art.I pct.31 și pct.47 din legea supusă controlului de constituționalitate sunt introduse noi alineate la art.15, respectiv la art.29 din Legea nr.94/1992, iar sintagmele „*nu răspund*”/„*nu sunt răspunzători*” din noile reglementări sunt neclare, având în vedere că norma nu precizează care este tipul de răspundere înlăturată, ceea ce conduce la interpretarea conform căreia, un punct de vedere emis de o entitate cu atribuții de reglementare sau avizare ar putea înlătura chiar o răspundere penală a unui reprezentat al entității auditate, în condițiile în care este posibil ca entitatea care a emis punctul de vedere să fie chiar entitatea auditată. Consideră, în egală măsură, că exonerarea de răspundere a reprezentanților entităților publice auditate pentru consecințele erorilor/abaterilor de la legalitate constatate de Curtea de Conturi, contravine principiului legalității și rolului constituțional al acestei autorități, astfel cum este consacrat de art.140 alin.(1) din Constituție.

26. Se învederează că prin art.I pct.42 din legea criticată se modifică art.27 din Legea nr.94/1992, iar, potrivit noilor dispoziții, Curtea de Conturi nu mai are obligația de a realiza verificarea tuturor conturilor înainte de împlinirea termenelor de prescripție, aspect care, în opinia autorului sesizării, creează posibilitatea unor verificări selective ale instituțiilor ce fac obiectul auditului Curții de Conturi, iar prin vidul legislativ creat, și în absența unor criterii de selecție a autorităților auditate, norma încalcă exigențele de calitate a legii prevăzute de art.1 alin.(5) din Constituție. De asemenea, art.I pct.43 modifică art.28 alin.(5) din Legea nr.94/1992, reglementare care, în forma aflată în vigoare, dă expresie funcției de control a Curții de Conturi statuând că prin constatările și recomandările făcute, auditul performanței trebuie să conducă la diminuarea costului resurselor sau la sporirea rezultatelor, reglementându-se, în acest mod, o garanție a creșterii performanței, diminuării costului resurselor și sporirea rezultatelor. Consideră că prin eliminarea acestei garanții este afectat, în mod

indirect, rolul Curții de Conturi, așa cum acesta este prevăzut în art.140 alin.(1) din Constituție.

27. Prin art.I pct.45 se introduce un nou alineat (1¹), după alin.(1) al art.29 din Legea nr.94/1992, autorul sesizării considerând că această dispoziție nou introdusă vine în contradicție chiar cu prevederile art.29 alin.(1) lit.a) din Legea nr.94/1992. În acest sens, susține că sintagma „numai acele legi și reglementări cu un efect direct și semnificativ asupra realității și exactității datelor din situațiile financiare”, este una lipsită de claritate și precizie, lăsând o mare marjă de apreciere la îndemâna auditorilor în a stabili legile și reglementările care au un efect semnificativ asupra realității și exactității datelor, fiind de natură să genereze dificultăți în aplicare și o practică neunitară, în avantajul sau în dezavantajul unor entități auditate.

28. Prin art.I pct.49 din legea supusă controlului de constituționalitate este abrogat art.31 din Legea nr.94/1992, potrivit căruia Curtea de Conturi certifică acuratețea și veridicitatea datelor din conturile de execuție verificate și nicio altă autoritate nu se poate pronunța asupra datelor înscrise în conturile de execuție, decât provizoriu. Autorul sesizării consideră că prin această abrogare este afectat rolul constituțional al Curții de Conturi de a exercita controlul asupra modului de formare, de administrare și de întrebuințare a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public. Mai mult, prin vidul legislativ creat, legiuitorul instituie în mod indirect posibilitatea ca o altă instituție publică să se pronunțe asupra datelor înscrise în conturile de execuție, acest aspect reprezentând o ingerință în atribuțiile constituționale ale Curții de Conturi.

29. Se arată că potrivit art.I pct.51, prin raportare la art.32 alin.(2³) nou introdus din Legea nr.94/1992, „constatățile înscrise în rapoartele de audit trebuie să se bazeze pe probe de audit cu grad de adecvare și grad de suficiență ridicate”. Autorul sesizării învederează faptul că noțiunile de „grad de adecvare ridicat” și „grad de suficiență ridicat” nu sunt definite nici în legea supusă controlului și nici în lista de definiții reglementată de art.2 din Legea nr.94/1992, iar într-o atare situație, standardul de probă necesar este incert, aspect ce încalcă principiul securității juridice și contravine exigențelor privind claritatea și previzibilitatea legii. Fiind aspecte care

detaliază, la nivel legal, funcția de control a Curții de Conturi, este necesar ca reglementarea acestora să fie clară, fără echivoc și fără elemente ce țin de aprecieri subiective.

30. Autorul sesizării consideră că art.I pct.26, 29, 54, 56 și pct.58 din legea criticată contravin dispozițiilor constituționale ale art.1 alin.(5), art.21 și celor ale art.148 coroborate cu art.140, întrucât, potrivit noilor reglementări, rapoartele întocmite de Autoritatea de Audit sunt excluse de la posibilitatea contestării la instanța de contencios administrativ. În opinia autorului sesizării, noua soluție legislativă va avea ca efect o îngreunare a recuperării prejudiciilor și perpetuarea unor situații generatoare de prejudicii instituției, iar faptul că norma nu distinge între tipurile de rapoarte de audit, respectiv cele întocmite de Autoritatea de Audit sau cele întocmite de Curtea de Conturi, este de natură să afecteze independența funcțională a Autorității de Audit. Este criticată, de asemenea, și soluția legislativă ce prevede obligativitatea aprobării plenului Curții de Conturi la înființarea structurilor regionale ale Autorității de Audit, fiind afectată astfel independența operațională a Autorității de Audit față de Curtea de Conturi, în condițiile în care decizia aparține plenului Curții de Conturi atât pentru înființarea structurilor regionale ale Autorității de Audit, cât și cu privire la activitatea de valorificare a constatărilor rapoartelor de audit, în general.

31. Potrivit modificărilor aduse Legii nr.94/1992 prin art.I pct.56 din legea criticată, atribuția de a sesiza organele în drept, în cazul constatării unor fapte pentru care există indicii temeinice că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale, este transferată Președintelui Curții de Conturi, după ce, în prealabil, plenul Curții de Conturi aprobă sesizarea organelor în drept. În opinia autorului sesizării, o astfel de abordare este contrară atât conceptului de stat de drept prevăzut de art.1 alin.(3) din Constituție, cât și direcțiilor urmărite în activitatea de control a Curții de Conturi. Mai mult, întrucât plenul Curții de Conturi nu este un organ judiciar, acesta nu are competența de a aprecia dacă unele date, circumstanțe sau împrejurări constituie indicii temeinice că a fost săvârșită o infracțiune sau nu. Prin urmare, condiționarea sesizării organelor de urmărire penală de aprobarea plenului Curții de Conturi încalcă și rolul constituțional al Ministerului Public de a reprezenta interesele generale ale

societății, de a apăra ordinea de drept și drepturile și libertățile cetățenilor, așa cum acesta este prevăzut de art.131 alin.(1) din Legea fundamentală.

32. Art. I pct.57 din legea supusă controlului de constituționalitate abrogă art.34 din Legea nr.94/1992, potrivit căruia „certificarea contului verificat nu constituie temei pentru exonerarea de răspundere juridică”. Autorul sesizării apreciază că, în lipsa unei prevederi exprese, se poate ajunge la interpretarea potrivit căreia certificarea contului verificat permite exonerarea de răspundere juridică. O astfel de soluție ar conduce la împiedicarea Curții de Conturi de a exercita controlul asupra modului de formare, administrare și întrebuințare a resurselor financiare publice, cu consecința imposibilității stabilirii unor eventuale prejudicii și a recuperării acestora, cu consecința încălcării art.140 alin.(1) din Constituție.

33. Autorul sesizării consideră că, o consecință a modificărilor aduse art.43 din Legea nr.94/1992 prin art.I pct.67 din legea criticată, este aceea că toate pârghiile pe care Curtea de Conturi le are la dispoziție în realizarea atribuțiilor sale constituționale vor fi înlocuite cu o simplă recomandare, fără ca autoritățile auditate să aibă vreo obligație echivalentă. Consecința acestei modificări este eliminarea mijloacelor prin care se pot asigura punerea în practică a măsurilor de înlăturare a deficiențelor, afectându-se, totodată, rolul Curții de Conturi în arhitectura statului român, cel de a exercita controlul asupra modului de formare, de administrare și de întrebuințare a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public.

34. Potrivit art.I pct.70 din legea criticată, membrii Curții de Conturi, pe lângă atribuțiile prevăzute de lege, pot desfășura activități didactice, de cercetare științifică și de formare profesională sau asimilate acestora. În acest context, autorul sesizării susține că, întrucât consilierii de conturi sunt asimilați întocmai judecătorilor din punct de vedere al regimului incompatibilităților, instituirea posibilității de desfășurare de activități didactice, fără a se preciza condiția ca acestea să se desfășoare în învățământul superior, respectiv instituirea posibilității de desfășurare de activități de cercetare științifică sau de formare profesională sau asimilate acestora, fără a menționa în mod expres faptul că acestea trebuie să se desfășoare în strictă legătură cu activitatea unui consilier de conturi, excedează limitelor constituționale

reglementate prin art.140 alin.(4) prin raportare la art.125 alin.(3) din Legea fundamentală.

35. Autorul sesizării apreciază că instituirea, prin art.I pct.77 din legea care face obiectul sesizării, a unui termen de un an în care auditorii publici externi au posibilitatea de a solicita pensie de serviciu, înainte de împlinirea vârstei standard de pensionare prevăzute de legislația în vigoare, dar nu mai devreme de 60 de ani, reprezintă un tratament diferențiat și o încălcare a dispozițiilor art.16 alin.(1) din Constituție.

36. Din analiza prevederilor propuse la art.I pct.78, autorul sesizării susține că intenția legiuitorului a fost aceea de a modifica regimul juridic aplicabil personalului de specialitate al Curții de Conturi, inclusiv a celui cu funcții de conducere. Pornind de la premisa că regimul juridic al unei funcții se stabilește având în vedere natura atribuțiilor exercitate, în opinia autorului sesizării noile reglementări propuse constituie, în fapt, o limitare a competențelor plenului Curții de Conturi de aprobare a statului de funcții al personalului Curții de Conturi, precum și a sferei de activitate și structurii organizatorice a departamentelor Curții de Conturi. Totodată, în condițiile în care legiuitorul nu s-a exprimat în mod explicit asupra înțelesului dat termenului „personal de specialitate”, dispoziția este neclară, putând fi interpretată inclusiv în sensul aplicării pentru întreg personalul Curții de Conturi, indiferent de atribuții sau de încadrarea prezentă.

37. Prin art.I pct.79 din legea supusă controlului de constituționalitate au fost modificate prevederile art.54 din Legea nr.94/1992, context în care autorul sesizării consideră că ceea ce s-a dorit prin noua soluție legislativă a fost eliminarea suspendării de drept a membrilor Curții de Conturi și a auditorilor publici externi din funcțiile deținute „de la data trimiterii în judecată penală”. O atare împrejurare este, însă, de natură să instituie un tratament privilegiat pentru această categorie profesională, fără nicio justificare rațională, obiectivă și rezonabilă, în condițiile în care aceștia sunt cei dintâi chemați să aplice legea și să vegheze la respectarea ei, în domeniul specific al auditului finanțelor publice. În plus, posibilitatea lăsată membrilor Curții de Conturi și auditorilor publici externi trimiși în judecată de a continua să își exercite prerogativele între momentul trimiterii în judecată și cel al

judecării definitive, cu toate drepturile și responsabilitățile pe care exercițiul autorității de stat le implică, în condițiile în care s-ar afecta activitatea și imaginea publică a autorității, contravine principiului statului de drept și principiului supremației Constituției și a obligativității respectării legilor și, totodată, vulnerabilizează încrederea cetățenilor în autoritățile statului. Autorul sesizării consideră, totodată, că textul criticat suferă și sub aspectul calității reglementării, prin utilizarea sintagmei „*nefavorabile persoanei respective*”.

38. Prin art.I pct.82 din legea supusă controlului de constituționalitate sunt introduse noi atribuții în competența plenului Curții de Conturi, și anume, aprobarea redeschiderii sau reverificării situațiilor financiare pentru motive întemeiate, ceea ce pune în discuție, în opinia autorului sesizării, chiar funcția de control a Curții de Conturi, introducând un element de apreciere subiectivă, lipsit de claritate și precizie, prin sintagma „situații întemeiate”, precum și aceea că aprobă, cu majoritate simplă, forma finală a rapoartelor care au fost dezbătute în plen, susținute de consilierii raportori. Autorul sesizării apreciază aceste noi atribuții ca fiind contrare rolului constituțional al acestei autorități, iar prin considerarea votului Președintelui Curții de Conturi ca având rol decisiv, în condițiile în care acesta are un rol executiv de administrare și reprezentare a instituției, consideră că se aduce atingere principiului constituțional al egalității și independenței consilierilor de conturi.

39. Potrivit art.I pct.83 din legea supusă controlului de constituționalitate, atribuția Președintelui Curții de Conturi de a coordona activitatea Curții de Conturi este completată cu sintagma „și să dispună măsuri de remediere a abaterilor salariaților Curții de Conturi de la reglementările care guvernează activitatea instituției”. Autorul sesizării susține că nu rezultă cu claritate care sunt acele măsuri de remediere pe care acesta poate să le dispună și care este natura lor, nici dacă această sintagmă se referă la aplicarea de sancțiuni disciplinare, luarea unor măsuri organizatorice sau a altor categorii de măsuri, ceea ce este de natură să aducă atingere art.1 alin.(5) din Constituție, în dimensiunea sa referitoare la calitatea legii.

40. În fine, se arată că prin art.I pct.85 din legea criticată sunt completate atribuțiile Președintelui Curții de Conturi, în sensul că acesta propune plenului componența decanatelor, repartizarea domeniilor de activitate pe decanate și pe

direcții de specialitate și responsabilitățile specifice ale consilierilor de conturi raportori. Or, în opinia autorului sesizării, o astfel de schimbare în arhitectura Curții de Conturi instituie o veritabilă subordonare a consilierilor de conturi față de Președintele Curții de Conturi, acesta stabilind responsabilitățile specifice ale consilierilor de conturi raportori, iar prin această nouă organizare și distribuire a responsabilităților se aduce atingere art.140 alin.(4) din Constituție.

41. În considerarea argumentelor prezentate, atât prin prisma criticilor de neconstituționalitate extrinsecă, cât și a celor de neconstituționalitate intrinsecă invocate, autorul sesizării solicită Curții Constituționale să admită sesizarea formulată și să constate că Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi este neconstituțională, în ansamblul său.

42. În conformitate cu prevederile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, obiecția de neconstituționalitate a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, precum și Guvernului, pentru a comunica punctele lor de vedere asupra sesizării de neconstituționalitate.

43. Prin Adresa nr.2/8012 din 10 septembrie 2018, înregistrată la Curtea Constituțională cu nr.7720 din 10 septembrie 2018, Președintele Camerei Deputaților a transmis punctul său de vedere cu privire la sesizarea de neconstituționalitate.

44. Astfel, raportat la criticile de neconstituționalitate extrinsecă formulate din perspectiva încălcării dispozițiilor constituționale ale art.75 alin.(2), respectiv a depășirii termenului constituțional de adoptare tacită de către Camera Deputaților, coroborate cu cele ale art.147 alin.(4), referitoare la modul de calcul al termenelor privind desfășurarea raporturilor constituționale între autoritățile publice, în punctul de vedere transmis, Președintele Camerei Deputaților apreciază că aceste critici nu sunt întemeiate, deoarece dispozițiile art.147 alin.(4) din Constituție nu se referă la modul de calcul al termenelor procedurale prevăzute de art.75 alin.(2) din Constituție, iar Curtea Constituțională în jurisprudența ei, de asemenea, nu s-a pronunțat cu privire la modul de calcul al acestor termene aferente procesului legislativ. În acest context, precizează că proiectul de lege a fost adoptat de Camera Deputaților, în calitate de primă Cameră sesizată, în ședința din 25 aprilie 2018, după ce, în data de 26 martie

2018, plenul acesteia a aprobat modificarea termenului de adoptare de la 45 de zile la 60 de zile, conform art.75 alin.(2) din Constituție. Calculul termenului constituțional s-a efectuat în temeiul prevederilor art.113 alin (1) și (1¹) din Regulamentul Camerei Deputaților, astfel încât data la care s-a împlinit termenul constituțional de 60 de zile, pentru dezbatere și vot final, a fost 25 aprilie 2018. Acest termen a început să curgă din 11 decembrie 2017, dată când, în cadrul ședinței Biroului permanent al Camerei Deputaților, a fost prezentată propunerea legislativă și au fost sesizate comisiile permanente în vederea elaborării avizelor și, respectiv, a raportului.

45. De altfel, Președintele Camerei Deputaților arată că dispozițiile art.75 alin.(2) din Constituție nu prevăd modul de calcul al termenelor pe care prima Cameră sesizată le are la dispoziție pentru a se pronunța asupra unei inițiative legislative, astfel încât, în absența oricăror dispoziții constituționale exprese, în virtutea autonomiei regulamentare a celor două Camere ale Parlamentului, consacrată de dispozițiile art.64 din Constituție, modalitatea de calcul a acestor termene aparține acestora.

46. Mai mult, Președintele Camerei Deputaților învederează că autorul sesizării formulează, de fapt, critici de neconstituționalitate a Regulamentelor celor două Camere ale Parlamentului, respectiv acelor prevederi prin care sunt prevăzute modalitățile de calcul al termenului de 45, respectiv al celui de 60 de zile, în care trebuie să se pronunțe prima Cameră sesizată, ceea ce, în opinia sa, este inadmisibil raportat la dispozițiile art.146 lit.c) din Constituție.

47. Referitor la criticile privind încălcarea principiului bicameralismului, Președintele Camerei Deputaților apreciază că și acestea sunt neîntemeiate, întrucât, din analiza comparativă a formei proiectului de Lege adoptat de Camera Deputaților, ca primă Cameră sesizată, și a formei Legii adoptate de Senat, în calitate de Cameră decizională, se constată că modificările operate de către Senat față de forma proiectului de Lege adoptat de prima Cameră sesizată nu sunt de natură a imprima nici deosebiri majore de conținut juridic și nici o configurație deosebită semnificativ față de cea a proiectului de lege în forma adoptată de Camera Deputaților. De asemenea, arată că prin reglementările adoptate de Camera decizională, legea nu se îndepărtează de la obiectivele urmărite de propunerea legislativă, astfel cum rezultă

atât din textul acesteia, cât și din expunerea de motive care o însoțește, și anume corelarea unor prevederi din Legea nr.94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi cu standardele internaționale de audit, respectiv clarificarea unor dispoziții pentru a se înlătura incertitudinea juridică în aplicare.

48. Raportat la criticile de neconstituționalitate intrinsecă invocate, care au în vedere, individual, o serie de prevederi din legea care face obiectul sesizării, Președintele Camerei Deputaților apreciază că acestea sunt, de asemenea, neîntemeiate.

49. Astfel, referitor la pretinsa neconstituționalitate a art.I pct.2 și pct.35, apreciază că aceste prevederi sunt clar redactate și sunt corelate cu celelalte atribuții ale Curții de Conturi. Arată, de asemenea, că noțiunile și conceptele utilizate în conținutul acestor prevederi de lege sunt configurate în concordanță cu dreptul pozitiv, iar stabilirea soluțiilor normative este departe de a fi una ambiguă. În ceea ce privește sintagma „sub toate aspectele semnificative” din cuprinsul art.I pct.4, prin raportare la art.2 lit.c), lit.q) și lit.dd) din Legea nr.94/1992, Președintele Camerei Deputaților apreciază că aceasta are tocmai rolul de a clarifica textul de lege, în sensul că orice audit urmărește să ofere o asigurare rezonabilă, oferirea unei asigurări absolute fiind imposibilă în condițiile necesității efectuării unui audit în mod eficient, iar sintagma „deficiență semnificativă” din definiția termenului „semnificație”, utilizat în activitatea de audit, este preluată ca atare din Standardele internaționale de audit - ISSAI 400. Referitor la art.I pct.9, apreciază că din redactarea textului de lege criticat nu rezultă că acesta ar contraveni principiul prevăzut de art.285 alin.(2) din Codul de procedură penală și nici că urmărirea penală ar deveni, astfel, publică, considerând că este firesc ca cel care a sesizat aceste organe de cercetare penală, respectiv Curtea de Conturi, să urmărească cum sunt soluționate cauzele respective care au făcut obiectul activității sale de control.

50. Referitor la prevederile art.I pct.11, Președintele Camerei Deputaților susține că, potrivit acestora, în mod cât se poate de clar și de previzibil redactate, mandatul de 2 ani ai decanilor care conduc decanatele nu este un mandat în sensul dispozițiilor art.140 din Constituție și nici nu reprezintă un mandat parțial. Potrivit noilor prevederi introduse, decanatele sunt organe de lucru ale plenului Curții de

Conturi, iar modul de organizare și atribuțiile acestora sunt reglementate prin hotărâri ale acestuia. Apreciază că nu pot fi primite nici criticile referitoare la art.I pct.12, 13 și pct.15, întrucât decanatele sunt organe de lucru ale plenului Curții de Conturi, plen care nu face parte din structura organizatorică a Curții de Conturi. Așa fiind, plenul Curții de Conturi exercită conducerea Curții de Conturi, iar în activitatea sa este sprijinit de decanate. Învederează, totodată că, distinct de plenul Curții de Conturi, este conducerea executivă a Curții de Conturi, care se exercită de către președinte, sprijinit de 2 vicepreședinți, consilieri de conturi.

51. Referitor la pretinsa contrarietate a art.I pct.31 și pct.47, Președintele Camerei Deputaților apreciază că aceasta nu este întemeiată întrucât, din redactarea prevederilor legale criticate rezultă cu claritate că răspunderea reprezentanților entităților auditate este înlăturată numai când se dovedește că aceștia au acționat potrivit recomandărilor cuprinse în rapoartele Autorității de Audit, respectiv cele întocmite de către consilierii de conturi potrivit legii, fiind exclus ca răspunderea să fie înlăturată în situația ipotetică, sugerată de autorul sesizării, în care chiar entitatea auditată să fi emis punctul de vedere care să fi generat încălcarea/nerespectarea legii. În ceea ce privește art.I pct.42 și 43, apreciază că acestea asigură elaborarea programului de activitate în funcție de evoluțiile din domeniile auditate și riscurile identificate în aceste domenii, fără a mai fi obligatorie verificarea fiecărui cont. Totodată, recomandările date în auditul performanței, când este cazul, cuprind soluții care să asigure pe viitor, după caz, diminuarea costurilor, sporirea eficienței utilizării resurselor și îndeplinirea obiectivelor propuse. De asemenea, susține că eliminarea condiției legată de respectarea termenului general de prescripție este în concordanță atât cu noul regim juridic al acestei instituții juridice, cât și cu reglementările internaționale în materie de audit public. Apreciază nu poate fi reținută nici critica referitoare la art.I pct.45, întrucât textul este clar redactat și face distincția necesară între auditul situațiilor financiare și auditul de conformitate. În ceea ce privește art.I pct.49, Președintele Camerei Deputaților precizează că textul abrogat genera confuzie între noțiunea de opinie și certificat de conformitate, nefiind clar care din acestea prezintă semnificație, or, conform standardelor internaționale de audit nu există certificare, doar opinie/concluzie generală. Cu privire la art.I pct.51, apreciază că

textul nou introdus este clar redactat și prevede, ca și element de noutate, obligația în sarcina auditorilor de a proba constatările din rapoarte de audit pe care le întocmesc.

52. Referitor la pretinsa contrarietate a art.I pct.26, 29, 54, 56 și pct.58, Președintele Camerei Deputaților susține că dispozițiile criticate reflectă statutul juridic specific al Autorității de Audit, ca organism independent din punct de vedere operațional față de Curtea de Conturi și față de celelalte autorități responsabile cu gestionarea și implementarea fondurilor nerambursabile acordate României de Uniunea Europeană. Arată că, prin conținutul lor, rapoartele Autorității de Audit nu constituie veritabile acte de drept administrativ, ele conținând recomandări care nu pot fi cenzurate de către instanțele de contencios administrativ naționale. Prin urmare, dacă din punct de vedere stric operațional Autoritatea de Audit este un organism independent de Curtea de Conturi, pentru restul aspectelor ce țin de finanțare, respectiv de organizarea administrativ – teritorială, care să îi asigure o bună funcționare, competența aparține, potrivit legii, plenului Curții de Conturi.

53. În ceea ce privește art.I pct.56, pct.57, pct.82 și pct.83, Președintele Camerei Deputaților apreciază că, din perspectiva argumentelor formulate de autorul sesizării, acestea nu reprezintă veritabile critici de neconstituționalitate ci, mai degrabă, sunt simple presupuneri sau privesc aspecte care țin de o anumită interpretare a textelor criticate, fără relevanță constituțională.

54. Referitor la art.I pct.67, Președintele Camerei Deputaților susține că reformularea textului în vigoare din Legea nr.94/1992 este necesară, întrucât acesta este restrictiv și nu permite corectarea tuturor neregulilor constatate cu ocazia auditului. Apreciază, astfel, că prevederile criticate dau expresie deplină rolului special al Curții de Conturi de a exercita controlul asupra modului de formare, de administrare și de întrebuințare a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public. În ceea ce privește art.I pct.70 consideră că dispozițiile criticate se corelează cu celelalte dispoziții ale legii referitoare la incompatibilități și, chiar dacă textul legii nu precizează expres forma de învățământ superior, ca formă a activității didactice, prin corelare cu celelalte prevederi ale legii care trimit la incompatibilitățile pentru judecători, este exclusă și pentru consilierii de conturi o altă activitate didactică decât cea din învățământul superior.

55. Cu privire la art.I pct.77 și pct.79, Președintele Camerei Deputaților apreciază că reglementarea criticată se aplică în egală măsură tuturor celor vizați de ipoteza normei juridice, fără privilegii și fără discriminări. Arată că, în conformitate cu jurisprudența constituțională, principiul egalității nu înseamnă aplicarea aceleiași regim juridic unor situații care, prin specificul lor, sunt diferite. De aceea, el nu exclude, ci, dimpotrivă, presupune soluții diferite pentru situații diferite.

56. Referitor la critica privind art.I pct.85, Președintele Camerei Deputaților susține că decanatele sunt organe de lucru ale plenului Curții de Conturi, iar modul de organizare și atribuțiile acestora sunt reglementate prin hotărâri ale acestuia. Prin urmare, președintele Curții de Conturi, care este și președintele plenului Curții de Conturi, este în drept, în această calitate a sa, să propună plenului componența decanatelor, repartizarea domeniilor de activitate pe decanate și pe direcții de specialitate, și responsabilitățile specifice ale consilierilor de conturi raportori. Decizia va aparține, însă, conducerii colegiale a Curții de Conturi, respectiv plenului acesteia, iar această măsură organizatorică la nivelul plenului Curții de Conturi este în măsură să eficientizeze activitatea acestuia.

57. **Președintele Senatului și Guvernul** nu au comunicat punctul lor de vedere asupra obiecției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând obiecția de neconstituționalitate, punctul de vedere al președintelui Camerei Deputaților, raportul întocmit de judecătorul-raportor, dispozițiile legii criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr.47/1992, reține următoarele:

58. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art.146 lit.a) din Constituție, precum și ale art.1, art.10, art.15 și art.18 din Legea nr.47/1992, republicată, să soluționeze obiecția de neconstituționalitate.

59. **Obiectul controlului de constituționalitate** îl constituie Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi.

60. Actul normativ criticat modifică și completează o serie de prevederi constituind cadrul general de organizare și funcționare a Curții de Conturi, respectiv cadrul general de organizare și desfășurare a activităților specifice exercitării funcției de control asupra modului de formare și de întreținere a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public. Conform expunerii de motive, aspectele reglementate au ca scop asigurarea exercitării funcției de control specifice instituției în coordonatele stabilite prin standardele internaționale general acceptate, înlăturarea arbitrariului care ar putea interveni în anumite aspecte, precum și clarificarea unor dispoziții generatoare de incertitudine juridică.

61. **În motivarea obiecției de neconstituționalitate**, autorul sesizării invocă atât critici de neconstituționalitate extrinsecă, formulate din perspectiva modalității de adoptare a legii supusă controlului de constituționalitate, cât și critici de natură intrinsecă. Raportat la criticile de neconstituționalitate extrinsecă, acesta susține că legea încalcă dispozițiile constituționale ale art.75 alin.(2) privind sesizarea Camerei decizionale, coroborate cu cele ale art.61 alin.(2) care consacră structura bicamerală a Parlamentului, precum și pe cele ale art.147 alin.(4) referitoare la forța obligatorie a deciziilor Curții Constituționale. De asemenea, raportat la motivele de neconstituționalitate intrinsecă invocate, autorul sesizării susține că legea criticată contravine dispozițiilor constituționale ale art.1 alin.(3) privind statul de drept, alin.(4) care consacră principiul separației puterilor în stat și alin.(5) în componenta referitoare la calitatea legii (claritate, precizie și previzibilitate), art.16 alin.(1) referitor la egalitatea în fața legii, art.21 privind accesul liber la justiție, art.73 alin.(3) lit.1) potrivit căruia organizarea și funcționarea Curții de Conturi se reglementează prin lege organică, art.117 alin.(3) potrivit căroră autoritățile administrative autonome se pot înființa prin lege organică, art.120 privind administrația publică locală, art.125 alin.(3) referitor la statutul judecătorilor, art.131 privind rolul Ministerului Public, precum și dispozițiilor art.140 alin.(1) și (4) referitoare la Curtea de Conturi, coroborate cu cele ale art.148 privind integrarea în Uniunea Europeană.

62. **Analizând admisibilitatea obiecției de neconstituționalitate**, Curtea constată că sesizarea formulată îndeplinește condițiile de admisibilitate prevăzute de art.146 lit.a) teza întâi din Constituție, atât sub aspectul obiectului său, fiind vorba de o lege adoptată și nepromulgată încă, cât și sub aspectul titularului dreptului de sesizare, aceasta fiind formulată de Președintele României. Totodată, Curtea constată că obiecția de neconstituționalitate este admisibilă și din perspectiva termenului de sesizare, nefiind tardiv introdusă. În acest sens, Curtea reține că, în calitate de Cameră decizională, Senatul a adoptat legea la 5 iulie 2018, dată la care a fost depusă la secretarul general în vederea exercitării dreptului de sesizare a Curții Constituționale. La data de 11 iulie 2018, legea adoptată a fost înaintată pentru promulgare Președintelui României, care, la 31 iulie 2018, în termenul de 20 de zile prevăzut de art.77 alin.(1) teza a doua din Constituție, a sesizat Curtea Constituțională în vederea exercitării controlului de constituționalitate *a priori*.

63. **Examinând obiecția de neconstituționalitate din perspectiva criticilor de natură extrinsecă formulate**, Curtea reține că autorul sesizării susține că Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a fost adoptată de Camera Deputaților, în calitate de primă Cameră sesizată, în ședința din 25 aprilie 2018, cu încălcarea dispozițiilor constituționale ale art.75 alin.(2) coroborate cu cele ale art.61 alin.(2), cu depășirea termenului constituțional stabilit pentru prima Cameră sesizată.

64. Urmărind derularea procesului legislativ, Curtea reține că propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a fost inițiată de un număr de 30 de deputați și senatori aparținând grupurilor parlamentare ale Partidului Național Liberal și Partidului Social Democrat, fiind înregistrată pentru dezbatere la Senat în data de **13 septembrie 2017**. La data de 19 septembrie 2017, aceasta a fost trimisă Consiliului Legislativ, care a emis Avizul favorabil cu nr.887 din 20 octombrie 2017 și a învederat faptul că, prin obiectul său de reglementare, propunerea legislativă face parte din categoria legilor organice, fiind incidente dispozițiile art.73 alin.(3) lit.1) din Constituție, iar în aplicarea dispozițiilor art.75 alin.(1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Camera Deputaților.

65. În data de **23 octombrie 2017**, propunerea legislativă a fost prezentată Biroului permanent al Senatului, care a înaintat-o Comisiei pentru constituționalitate, libertăți civile și monitorizare a executării hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru stabilirea competenței de dezbatere ca primă Cameră sesizată. În ședința din **1 noiembrie 2017**, această comisie a luat în dezbatere propunerea legislativă și a constatat, cu unanimitate de voturi că, referitor la competența luării în dezbatere a propunerii legislative în calitate de primă Cameră sesizată, aceasta revine Camerei Deputaților. În acest sens, a formulat Avizul cu nr.2313 din 1 noiembrie 2017 urmare a căruia, în data de **7 noiembrie 2017**, Plenul Senatului a hotărât că propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi este de competența decizională a Senatului și a transmis-o către Camera Deputaților, în calitate primă Cameră sesizată, pentru dezbatere și adoptare.

66. În data de **13 noiembrie 2017**, propunerea legislativă a fost înaintată către Biroul permanent al Camerei Deputaților, odată cu solicitarea inițiatorilor ca aceasta să fie supusă dezbaterii și aprobării în procedură de urgență, solicitare care, însă, a fost respinsă. La această dată, propunerea legislativă a fost înregistrată pentru dezbatere la Camera Deputaților ca Pl-x nr.442/2017 și a fost solicitat punctul de vedere al Guvernului, stabilindu-se și termenul până la care acesta să fie transmis, respectiv data de 7 decembrie 2017.

67. În cadrul ședinței din **11 decembrie 2017**, propunerea legislativă a fost prezentată în Biroul permanent al Camerei Deputaților, care a luat act de lipsa punctului de vedere al Guvernului și a sesizat Comisia pentru buget, finanțe și bănci în vederea dezbaterii și elaborării raportului asupra propunerii legislative, precum și Comisia juridică, de disciplină și imunități și Comisia pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale, în vederea întocmirii avizelor.

68. Astfel, Comisia pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale, în ședința din **7 februarie 2018**, a examinat propunerea legislativă și, în temeiul art.61 din Regulamentul Camerei Deputaților, în urma dezbaterilor, a hotărât, cu majoritate de voturi, să îi acorde aviz negativ.

69. În data de **26 martie 2018**, în cadrul dezbaterilor din Camera Deputaților, având în vedere dispozițiile art.75 alin.(2) teza a doua din Constituție care prevăd că pentru coduri și alte legi de complexitate deosebită termenul în care prima Cameră sesizată se pronunță este de 60 de zile, plenul Camerei Deputaților a aprobat modificarea termenului de adoptare a propunerii legislative pentru modificarea și completarea Legii nr.94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, de la 45 la 60 de zile pentru Camera Deputaților, ca prima Cameră sesizată.

70. În data de **28 martie 2018**, Guvernul a transmis punctul său de vedere referitor la propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.94/1992, cu mențiunea că susține adoptarea acesteia sub rezerva însușirii amendamentelor, care fac parte integrantă din punctul de vedere.

71. În data de **24 aprilie 2018**, Comisia pentru buget, finanțe și bănci a luat în dezbateri propunerea legislativă și, având în vedere avizul negativ al Comisiei pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale, avizul favorabil al Consiliului Legislativ, precum și punctul de vedere, cu amendamente, al Guvernului, a elaborat raportul asupra propunerii legislative. La lucrările Comisiei și-au înregistrat prezența un număr de 24 deputați, din totalul de 25 de membri, iar la dezbateri au participat, în calitate de invitați, reprezentanți ai Curții de Conturi a României și ai Ministerului Finanțelor Publice. În urma examinării propunerii legislative și a opiniilor exprimate, deputații prezenți la lucrări au hotărât, cu majoritate de voturi, să supună plenului Camerei Deputaților spre dezbateri și adoptare propunerea legislativă, cu 64 amendamentele admise și 8 amendamentele respinse. Raportul asupra propunerii legislative a fost prezentat Biroului permanent, care a stabilit includerea acestuia pe ordinea de zi a ședinței plenului Camerei Deputaților.

72. În data de **25 aprilie 2018**, propunerea legislativă a fost adoptată de Camera Deputaților cu 224 de voturi pentru, 27 contra și 13 abțineri, iar în data de **27 aprilie 2018** aceasta este înaintată către Senat, în calitate de Cameră decizională, pentru dezbateri și aprobare.

73. Propunerea legislativă a fost înregistrată sub nr.L270 din 2 mai 2018 și a fost prezentată în Biroul permanent al Senatului, fiind trimisă în vederea dezbaterii și elaborării raportului la Comisia pentru buget, finanțe, activitate bancară și piață de capital, precum și pentru avizare, la Comisia economică, industrii și servicii, Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări, Comisia pentru administrație publică și organizarea teritoriului, Comisia pentru afaceri europene, Comisia pentru agricultură, silvicultură și dezvoltare rurală, Comisia pentru drepturile omului, culte și minorități, și Comisia pentru muncă, familie și protecție socială.

74. Propunerea legislativă a fost avizată favorabil de Comisia pentru administrație publică și organizarea teritoriului, Comisia pentru muncă, familie și protecție socială, Comisia pentru agricultură, silvicultură și dezvoltare rurală, precum și Comisia pentru afaceri europene. Totodată, au transmis avize favorabile, dar cu amendamente, Comisia economică, industrii și servicii, Comisia pentru drepturile omului, culte și minorități, precum și Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări.

75. În **5 iulie 2018**, Comisia pentru buget, finanțe, activitate bancară și piață de capital depune raportul favorabil, cu amendamente, dată la care acesta este înscris pe ordinea de zi a Senatului pentru dezbateră și adoptare.

76. La aceeași dată, **5 iulie 2018**, Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a fost adoptată de Senat cu 76 de voturi pentru, 7 împotrivă și 5 abțineri.

77. În contextul celor mai sus menționate, Curtea urmează a analiza dacă sunt întemeiate susținerile autorului sesizării de neconstituționalitate, în sensul că legea criticată a fost dezbătută și adoptată cu depășirea termenului constituțional de 45, respectiv, 60 de zile, stabilit pentru prima Cameră sesizată, în temeiul art.75 alin.(2) din Constituție.

78. Astfel, din informațiile publice înscrise pe fișa ce corespunde parcursului legislativ la Camera Deputaților a Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, Curtea constată că în cadrul ședinței din 13 noiembrie 2017, Biroul permanent al

Camerei Deputaților, constatând că inițiativa legislativă are deja avizul Consiliului Legislativ, o înregistrează ca Pl-x nr.442/2017 și, în conformitate cu dispozițiile art.111 alin.(1) din Constituție, transmite propunerea legislativă menționată Guvernului, în vederea formulării unui punct de vedere. În temeiul art.92 alin.(3) din Regulamentul Camerei Deputaților, Biroul permanent a stabilit termenul până la care să fie transmis acest punct de vedere, respectiv, data de 7 decembrie 2017. Curtea reține că Guvernul a transmis punctul de vedere în data de 26 martie 2018, cu mențiunea că susține adoptarea acestei propuneri legislative sub rezerva însușirii amendamentelor care fac parte integrantă din acesta.

79. În conformitate cu dispozițiile art.111 alin.(1) teza a doua din Constituție, obligația constituțională ce incumbă Parlamentului este în sensul solicitării informării din partea Guvernului, atunci când o inițiativă legislativă implică modificarea prevederilor bugetului de stat sau a bugetului asigurărilor sociale de stat, iar potrivit art.111 alin.(1) teza întâi din Constituție, Guvernul are obligația să prezinte informațiile și documentele cerute de Camera Deputaților, de Senat sau de comisiile parlamentare, prin intermediul președinților acestora.

80. Curtea subliniază faptul că Parlamentul nu este obligat să aștepte primirea avizelor sau punctelor de vedere, fiind de principiu statuat prin jurisprudența Curții Constituționale că Parlamentul nu poate fi ținut în realizarea activității de legiferare de faptul că una sau alta dintre autoritățile sau instituțiile publice cu competențe de avizare nu trimit sau transmit cu întârziere un punct de vedere solicitat de Camerele Parlamentului. Din această perspectivă, transmiterea de către Guvern cu întârziere a punctului său de vedere nu poate constitui temeiul amânării dezbaterilor unei inițiative legislative în Camerele Parlamentului, peste termenele stabilite de norma constituțională.

81. În data de **11 decembrie 2017**, propunerea legislativă a fost prezentată în Biroul permanent al Camerei Deputaților care, constatând absența punctului de vedere al Guvernului, în conformitate cu prevederile art.92 alin.(5) din Regulamentul Camerei Deputaților, a trimis propunerea legislativă pentru dezbateri și întocmirea raportului la comisia sesizată în fond, precum și către comisiile permanente în vederea avizării.

82. În cadrul dezbaterilor din plenul Camerei Deputaților din data de **26 martie 2018**, propunerea legislativă a fost încadrată în categoria legilor de complexitate deosebită și a fost aprobată modificarea termenului de adoptare a Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi de la 45 la 60 de zile, pentru Camera Deputaților ca primă Cameră sesizată.

83. Raportat la critica formulată de autorul sesizării, respectiv a depășirii termenului de adoptare tacită, Curtea reține că potrivit art.75 alin.(2) din Constituție, *„Prima Cameră sesizată se pronunță în termen de 45 de zile. Pentru coduri și alte legi de complexitate deosebită, termenul este de 60 de zile. În cazul depășirii acestor termene se consideră că proiectele de legi sau propunerile legislative au fost adoptate”*. Legea fundamentală instituie, astfel, o prezumție absolută, în virtutea căreia o inițiativă legislativă, chiar dacă nu a fost adoptată de o Cameră, se consideră adoptată prin simpla trecere a timpului. Prezumția se bazează pe o presupusă acceptare tacită a propunerii legislative și pe lipsa obiecțiilor primei Camere sesizate. Termenul de 45 de zile, respectiv de 60 de zile, prevăzut la art.75 alin.(2) din Constituție, este un termen de decădere care privește raporturile constituționale dintre autoritățile publice, respectiv raporturile dintre cele două Camere ale Parlamentului, pe de o parte, și între acestea și Guvern, pe de altă parte. La împlinirea acestui termen, dreptul și, totodată, obligația primei Camere să dezbată o inițiativă legislativă încetează, legea considerându-se adoptată în forma depusă de inițiator. Ca efect al împlinirii acestui termen se naște dreptul Camerei decizionale de a se pronunța asupra inițiativei adoptate în condițiile art.75 alin.(2) și de a decide definitiv. De asemenea, împlinirea acestui termen are consecința imposibilității membrilor primei Camere de a mai formula amendamente, dincolo de acest interval de timp stabilit de Constituție propunerile parlamentarilor sau ale comisiilor nemaifiind admisibile. Aceeași este consecința și pentru Guvern care, dincolo de acest termen, nu mai poate formula și depune amendamente cu privire la legea respectivă în cadrul primei Camere sesizate, nu mai poate solicita dezbaterile acesteia în procedură de urgență sau înscrierea ei cu prioritate pe ordinea de zi, toate aceste drepturi putând fi exercitate de Guvern doar în cadrul Camerei decizionale.

84. Curtea constată că art.75 alin.(2) din Constituție nu prevede modul de calcul al termenelor pe care prima Cameră sesizată le are la dispoziție pentru a se pronunța asupra unui proiect de lege sau a unei propuneri legislative. În absența oricăror norme constituționale exprese, fiind termene ce privesc desfășurarea raporturilor constituționale dintre autoritățile publice, deci termene de drept public, Curtea apreciază că acestea urmează regula stabilită de jurisprudența constantă a instanței de contencios constituțional.

85. Prin urmare, Curtea învederează faptul că, așa cum a statuat în jurisprudența sa, *„termenele care privesc desfășurarea raporturilor constituționale dintre autoritățile publice, (...) în măsura în care nu se prevede altfel în mod expres, nu se calculează pe zile libere.”* (a se vedea Decizia nr.233 din 20 decembrie 1999). Totodată, în Decizia nr.89 din 26 ianuarie 2010, Curtea a reținut că prevederile art.101 din Codul de procedură civilă, potrivit cărora *„termenele se înțeleg pe zile libere, neintrând în socoteală nici ziua când a început, nici ziua când s-a sfârșit termenul”*, nu sunt aplicabile în dreptul public, supus regulii în virtutea căreia termenele, în acest domeniu, se calculează pe zile calendaristice, în sensul că se include în termen și ziua în care el începe să curgă și ziua când acesta se împlinește. În speță, Curtea consideră că termenele de 45, respectiv, de 60 de zile, prevăzute de art.75 alin.(2) din Constituție, sunt termene ce privesc desfășurarea raporturilor constituționale dintre autoritățile publice, deci de drept public, astfel încât acestea se calculează pe zile calendaristice.

86. Totodată, din interpretarea sistematică a dispozițiilor constituționale ale art.75 alin.(2) și a celor ale art.66 referitoare la sesiunile celor două Camere ale Parlamentului, Curtea apreciază că singura ipoteză în care termenele de adoptare tacită ar putea fi suspendate este aceea a vacanței parlamentare, respectiv a perioadei dintre sesiunile parlamentare ordinare, în condițiile în care nu s-a solicitat întrunirea în sesiune extraordinară, la cererea Președintelui României, a biroului permanent al fiecărei Camere ori a cel puțin o treime din numărul deputaților sau al senatorilor.

87. Curtea reține că, potrivit art.66 alin.(1) din Constituție, *„Camera Deputaților și Senatul se întrunesc în două sesiuni ordinare pe an. Prima sesiune începe în luna februarie și nu poate depăși sfârșitul lunii iunie. A doua sesiune începe în luna septembrie și nu poate depăși sfârșitul lunii decembrie.”* Astfel, sistemul constituțional român instituie regula sesiunilor periodice și nu a celor permanente. Prin urmare, între cele două perioade prevăzute de art.66 alin.(1) din Constituție pentru cele două sesiuni ordinare, în absența unei cereri de convocare a unei sesiuni extraordinare, termenele prevăzute la art.75 alin.(2) din Constituție trebuie considerate suspendate. În această situație, ele se vor calcula pe zile calendaristice, în sensul că se include în termen ziua în care ele încep să curgă și ziua când acestea se împlinesc, cu excluderea, însă, a perioadei vacanței parlamentare, așa cum aceasta este reglementată în art.66 alin.(1) din Constituție.

88. În speță, în ceea ce privește Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, Curtea reține că termenul de 45 de zile, prevăzut de art.75 alin.(2) din Constituție, a început să curgă din **11 decembrie 2017**, dată când propunerea legislativă a fost prezentată în Biroul permanent al Camerei Deputaților și au fost sesizate comisiile permanente în vederea elaborării avizelor și, respectiv, a raportului. Curtea a determinat momentul de la care încep să curgă termenele prevăzute de norma constituțională de referință, având în vedere dispozițiile cuprinse în art.113 alin.(1¹) din Regulamentul Camerei Deputaților, potrivit căroră *„În cazul propunerilor legislative care sunt depuse la Camera Deputaților, ca primă Cameră sesizată, termenele aferente procesului legislativ curg de la data înregistrării la Biroul permanent însoțite de avizele solicitate”*.

89. Curtea reiterează faptul că, fiind pe tărâmul dreptului public, la calculul termenului de 45 de zile prevăzut de art.75 alin.(2) din Constituție, urmează să fie inclusă ziua în care el începe să curgă și ziua când se împlinește. Calculând acest termen în acord cu jurisprudența constituțională, respectiv pe zile calendaristice, dar cu excluderea perioadei vacanței parlamentare, consacrată prin art.66 alin.(1) din Constituție, Curtea constată că, în prezenta cauză, acest termen s-a împlinit la data

de **24 februarie 2018**. Ca atare, la data de **26 martie 2018** nu mai putea fi modificat termenul de adoptare tacită prin prelungirea lui la 60 de zile, întrucât termenul de 45 de zile deja expirase. De altfel, la această dată era împlinit chiar și termenul constituțional de 60 de zile, care expirase la data de **11 martie 2018**, termen în care Camera Deputaților ar fi putut să se pronunțe asupra legii criticate în calitate de primă Cameră sesizată, dacă inițiativa legislativă ar fi fost calificată ca fiind o lege de complexitate deosebită. Astfel, indiferent de termenul constituțional considerat a fi aplicabil, acesta se împlinise la data adoptării legii în prima Cameră sesizată, iar propunerea legislativă trebuia transmisă Camerei decizionale - Senatul - în forma inițiatorului, ca adoptată tacit.

90. Or, prin continuarea procedurii parlamentare după împlinirea termenului de adoptare tacită și adoptarea Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi de către Camera Deputaților, în calitate de primă Cameră sesizată, în data de 25 aprilie 2018, într-o altă formă decât cea a inițiatorului, Curtea constată că legiuitorul a încălcat dispozițiile art.75 alin.(2) coroborate cu cele ale art.66 alin.(1) din Constituție.

91. În aceste condiții, având în vedere constatarea viciilor de neconstituționalitate extrinsecă determinate de adoptarea Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi de către prima Cameră sesizată, cu încălcarea termenului prevăzut de art.75 alin.(2) din Constituție, Curtea constată că nu mai este necesară examinarea celorlalte critici de necostituționalitate extrinsecă și nici a celor de neconstituționalitate intrinsecă formulate în motivarea obiecției de neconstituționalitate.

92. Pentru considerentele arătate, în temeiul art.146 lit. a) și al art.147 alin.(4) din Constituție, precum și al art.11 alin.(1) lit. A.a), al art.15 alin.(1) și al art.18 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Admite obiecția de neconstituționalitate formulată și constată că Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi este neconstituțională, în ansamblul său.

Definitivă și general obligatorie.

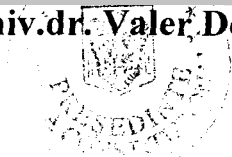
Decizia se comunică Președintelui României, președinților celor două Camere ale Parlamentului și prim-ministrului și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 16 octombrie 2018.

PREȘEDINTELE

CURȚII CONSTITUȚIONALE,

Prof.univ.dr. Valer Dorneanu

MAGISTRAT-ASISTENT.

Ingrid Alina Tudora